

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
Департамент цивільного захисту Харківської обласної військової адміністрації
Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary
University of Žilina, Slovakia
Кафедра охорони праці та безпеки життєдіяльності

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ
У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ»**

11-12 листопада 2025 року

м. Харків

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
Департамент цивільного захисту Харківської обласної військової адміністрації
Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary
University of Žilina, Slovakia
Кафедра охорони праці та безпеки життєдіяльності

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»**

11-12 листопада 2025 року

м. Харків

The Ministry of Education and Science of Ukraine
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv
Department of Civil Protection of Kharkiv Regional Military Administration
Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary
University of Žilina, Slovakia
Occupational and Life Safety Department

**TOPICAL ISSUES OF OCCUPATIONAL SAFETY IN THE
CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND
EUROPEAN INTEGRATION OF UKRAINE**

**Materials
of the VI International Scientific and Practical Internet Conference**

11 to 12 November 2025

Kharkiv, Ukraine

УДК 331.45:[330.3-026.16+339.92(4-6ЄС+477)](06)
A43

A43

Актуальні питання безпеки праці у контексті сталого розвитку та європейської інтеграції України = Topical Issues of Occupational Safety in the Context of Sustainable Development and European Integration of Ukraine : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Харків, 11–12 листоп. 2025 р. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова, Департамент цивіл. захисту Харків. обл. військ. адмін., Hungarian University of Agriculture and Life Sciences (Hungary), University of Žilina (Slovakia). – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. – 334 с.

УДК 331.45:[330.3-026.16+339.92(4-6ЄС+477)](06)

До збірника включено тези доповідей, присвячені аналізу сучасних викликів та загроз в охороні праці, зокрема у контексті європейської інтеграції України; шляхів забезпечення безпеки у сфері природної, техногенної та соціальної безпеки населення й територій в умовах повсякденної діяльності та у разі виникнення надзвичайних подій та ситуацій; обговоренню пріоритетних напрямів розв’язання проблемних питань у галузі безпеки.

Матеріали конференції друкуються у авторській редакції, мовою оригіналу. Відповідальність за фактичні помилки, достовірність і точність інформації, автентичність цитат, плагіат, правильність фактів та посилань несуть автори.

© ХНУМГ імені О. М. Бекетова, 2025 р.

© Колектив авторів, 2025 р.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Бенчак П.І., Цимбал Б.М.

Євроінтеграційні процеси у сфері охорони праці: адаптація
українського законодавства до стандартів ЄС 18

Бондаренко А.В., Мороз М.О.

Культура безпеки виробничих об'єктів 20

Василів Н.Ю.

Безпека праці як ключовий компонент сталого розвитку 21

Ващенко В.О., Шароватова О.П.

Міжнародний досвід в удосконаленні безпеки праці кінологів ДСНС
України 24

Великий А.О., Цимбал Б.М.

Інноваційні засоби індивідуального захисту: сучасні матеріали та
«розумний» спецодяг 27

Карасьова М.Є., Косенко Н.О.

Психологічні аспекти впровадження систем управління безпекою
праці відповідно до стандартів ЄС 29

Комар К.І., Нікітченко О.Ю.

Унікальні підходи до навчання в умовах збройного конфлікту 32

Kovacs G.

Occupational safety and health in Hungary: harmonization with the
European Union 34

Малишева В.В., Козлов В.І.

Шляхи інтеграції політики Vision Zero на українських підприємствах 36

Осадчий М.Л.

Гармонізація системи охорони праці морських портів України з
директивами ЄС: проблеми та перспективи 38

Sorochynska O.L.

Occupational safety as a key component of the ESG strategy for
sustainable development and european integration of Ukraine 41

Шлемен І.О., Шароватова О.П.

Концепція безпеки і сталий розвиток людства 44

СЕКЦІЯ 4

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЖЕЖНОЇ ТА ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ

<i>Гречка Н.В., Костенко Т.В.</i>	
Аспекти безпеки в освітньому середовищі	192
<i>Дяків В.П., Клименко А.Є., Зюбанова Е.Я., Борсук О.В.</i>	
Вплив понаднормових режимів експлуатації на стан електрообладнання та ефективність його діагностики методом тепловізійного контролю	194
<i>Д'яконов В.І.</i>	
Аналіз світових підходів щодо підвищення вогнестійкості меблевої продукції	197
<i>Костенко Т.В., Горбатюк Р.Д., Гречка Н.В.</i>	
Пропозиції щодо створення протипожежних маскувальних засобів захисту	199
<i>Ключка Ю.П., Дорошенко Д.О.</i>	
Дослідження часу досягнення пожежовибухонебезпечних концентрацій в приміщенні при витоку природного газу	202
<i>Костенко Т.В.</i>	
Підходи до інтегрованої оцінки ризиків на об'єктах підвищеної небезпеки	205
<i>Кривенко Г.М.</i>	
Аналіз небезпек для довкілля під час розриву автоцистерни зі скрапленим вуглеводневим газом	207
<i>Кривешико К.С., Мотрічук Р.Б., Сідней С.О., Школяр Є.В., Іщенко І.І.</i>	
Прогнозування та мінімізація вторинних техногенних ризиків на об'єктах критичної інфраструктури, пошкоджених внаслідок бойових дій	209
<i>Максименко Д.М., Абракітов В.Е.</i>	
Звуковий вплив бойових дій на середовище міста Харкова	211
<i>Малишева В.В., Іванов К.О.</i>	
Охорона праці та пожежна безпека на підприємствах з виготовлення меблів	213
<i>Мокійчук В.В., Полукаров Ю.О.</i>	
ЧАЕС та ЗАЕС – бомби прихованої дії	216

Гусаренко-Барська Є.В., Гусаренко-Барська Р.В., Туровська Г.І. Безпека працівників гідроенергетичного сектору України в умовах війни	247
Данова К.В., Прокудін В.В. Безпека персоналу КП «Харківський метрополітен», зайнятого обслуговуванням та ремонтом рейкової колії в умовах військових небезпек	249
Єрмошкіна А.О., Михайлова Є.О. Точки стійкості: формування психологічної витривалості працівників у кризових умовах	252
Кривешико К.С., Мотрічук Р.Б., Сідней С.О., Школяр Є.В., Іщенко І.І. Розробка та ефективне впровадження планів евакуації та релокації персоналу як ключовий елемент забезпечення стійкості бізнесу в умовах воєнного часу	255
Кривешико К.С., Мотрічук Р.Б., Сідней С.О., Школяр Є.В., Іщенко І.І. Комплексна система управління професійними ризиками особового складу ДСНС: оцінка фізичних та психологічних загроз в умовах воєнного часу	257
Левашова П.В., Левашова Ю.С. Аналіз охорони праці в закладах освіти в період воєнного стану	259
Малишева В.В., Козлов В.І. Поведінка працівників виробничо-технічного відділу КСП «Харківміськліфт» при надзвичайних ситуаціях	261
Мартиненко Я.О., Полукаров Ю.О. Індивідуальна та колективна безпека працівників залізничного транспорту	264
Осадчий М.Л. Організаційно-управлінські механізми захисту працівників портової галузі України під час воєнних дій	267
Павлик С.В., Шароватова О.П. Безпека персоналу Національної гвардії України в умовах воєнного часу	269
Партола М.В. Люди понад усе: як Metinvest Group захищає своїх працівників в умовах воєнного стану	271

УДК 620.2:678.061

**КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНИМИ
РИЗИКАМИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ДСНС: ОЦІНКА ФІЗИЧНИХ ТА
ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗАГРОЗ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ**

Кривешко К.С., курсантка 4 курсу, ПБк-22-5

Мотрічук Р.Б., доктор філософії, **Сідней С.О.**, д.т.н., доцент

Школяр Є. В., к.психол.н., **Іщенко І.І.**

e-mail: makovetsska19@gmail.com

Національний університет цивільного захисту України

Робота особового складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) завжди була пов'язана з високим ризиком. Проте, в умовах повномасштабної військової агресії, професійні ризики набули екстремального, поліфакторного характеру. До традиційних загроз (вогонь, обвали, небезпечні речовини) додалися воєнні фактори: мінна небезпека, ракетні удари, робота під обстрілами, а також критичне психоемоційне навантаження через постійну роботу із наслідками масових жертв і руйнувань.

Традиційні системи охорони праці та професійної безпеки виявилися неадаптованими до такого рівня стресу та непередбачуваності. Актуальність теми полягає у розробці комплексної, багаторівневої системи управління ризиками, яка не лише мінімізує фізичні травми (поранення, травматизм), але й забезпечує психологічну стійкість та відновлення рятувальників, гарантуючи їхню професійну довговічність та боєздатність підрозділів ДСНС.

Ефективна система управління професійними ризиками в умовах військового часу повинна бути побудована на взаємодії трьох ключових компонентів: фізичний захист, гігієна праці та психологічна стійкість.

Процес оцінки ризиків повинен бути динамічним та обов'язково проводитися перед кожним виїздом на місце надзвичайної ситуації, враховуючи специфіку військових загроз. Для фізичного захисту необхідна адаптація засобів індивідуального захисту (ЗІЗ), що включає розробку та впровадження комбінованих систем, які, окрім захисту від термічних та хімічних впливів, забезпечують балістичний захист (бронежилети, шоломи) при роботі на об'єктах у прифронтовій зоні. Критично важливим є контроль ХБРЯ-ризиків через впровадження портативних і швидких систем моніторингу повітря на предмет наявності токсичних речовин, які могли утворитися внаслідок руйнування

промислових об'єктів. Що стосується гігієни праці на завалах, необхідно розробити спеціальні протоколи для запобігання професійним захворюванням, спричиненим тривалим впливом пилу, азбесту та продуктів горіння, що включає обов'язкове використання респіраторів високого класу захисту та суворий контроль тривалості безперервної роботи.

Забезпечення психологічної стійкості є не менш важливим, оскільки психологічні загрози, такі як вторинна травматизація, емоційне вигорання та посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), є довгостроковими й вимагають системного підходу. Для цього необхідно впровадити Критичний інцидент-стрес менеджмент (CISM), включаючи обов'язкові та регулярні сесії психологічного дебрифінгу (розбору стресових ситуацій) протягом 24-72 годин після роботи на місцях масових жертв. Необхідний регулярний моніторинг ментального здоров'я через впровадження інструментів скринінгу для раннього виявлення ознак ПТСР та депресії, що може бути реалізовано через анонімне тестування та індивідуальні консультації. Крім того, важлива розробка професійних програм відновлення (відновлювальні відпустки, фізіотерапія) для рятувальників, які працювали в особливо небезпечних зонах, з акцентом на їхнє повернення до повноцінної служби.

Навчання особового складу має бути адаптоване до військових реалій та включати спеціалізовані модулі, як-от тактична медицина (ТССС/ТЕСС) для надання допомоги собі та колегам в умовах бойової обстановки, а також стрес-інокуляційні тренінги, що імітують роботу в умовах сильного шуму, обмеженого простору та множинних жертв для формування психологічної стійкості. Впровадження цих комплексних заходів є критичною передумовою для збереження боєздатності та професійної стійкості особового складу ДСНС.

Отже, можемо зробити висновок, що ефективне управління професійними ризиками особового складу ДСНС в умовах воєнного часу вимагає комплексної інтеграції заходів фізичної безпеки, гігієни праці та психологічної підтримки. Успішне функціонування цієї системи не лише гарантує збереження життя та здоров'я рятувальників, але й забезпечує безперервність виконання критично важливих завдань з цивільного захисту. Подальші дослідження мають бути спрямовані на стандартизацію методик оцінки психологічного стану та розробку уніфікованих, науково обґрунтованих протоколів довгострокової реабілітації для ветеранів служби в екстремальних умовах.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. № 2694-XII.

2. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI.

3. Наказ МОЗ України від 29.12.2000 № 369 «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій».

4. Керівні документи ВООЗ (WHO) та МОП (ILO) щодо організації психосоціальної підтримки працівників екстрених служб у зонах конфлікту.

5. Внутрішні настанови та протоколи ДСНС України щодо організації роботи в умовах військового часу та надання першої домедичної допомоги.

УДК 331.45:37:614.8

АНАЛІЗ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Левашова П.В. студ. 1 курсу, гр. 13СО факультету іноземної філології, e-mail: polinale2008@gmail.com

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Левашова Ю.С., доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності, к.т.н., e-mail: Yuliia.Levashova@kname.edu.ua

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Аналіз охорони праці в закладах освіти в період воєнного стану є актуальною тематикою, адже сучасні виклики безпосередньо впливають на безпеку освітнього процесу та життя учасників освітнього середовища в Україні. Воєнні дії, масовані обстріли, ризики руйнувань інфраструктури та постійна загроза життю потребують переосмислення підходів до організації охорони праці у школах, закладах вищої та професійної освіти. Аналіз цієї проблематики дає можливість оцінити не лише стан безпеки, а й готовність закладів освіти до функціонування в екстремальних умовах.

За статистикою МОН [1] 4139 закладів освіти постраждали від бомбардувань та обстрілів, 394 з них зруйновано повністю рис 1.

Особливістю періоду воєнного стану є те, що охорона праці в освіті виходить за межі традиційних питань виробничої безпеки та охоплює нові аспекти, пов'язані із захистом від бойових загроз. Заклади освіти повинні забезпечити створення укриттів або адаптацію наявних приміщень під захисні споруди, організацію системи оповіщення та евакуації, а також формування алгоритмів дій у випадку надзвичайних ситуацій. Важливою складовою стає

Наукове видання

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»**

Матеріали

VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(11-12 листопада 2025 року, м. Харків, ХНУМГ імені О. М. Бекетова)

Тези публікуються в авторській редакції

Відповідальний за випуск – *К.В. Данова*

Комп'ютерна верстка,
редагування – *В.В. Малишева*

Дизайн обкладинки – *О.С. Скрипник*